

АКАДЕМІЧНА СИСТЕМА ТРАНСКРИБУВАННЯ КИТАЙСЬКИХ СЛІВ ТА ВЛАСНИХ НАЗВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

*Затверджено 26 червня 2019 р. на засіданні вченої ради Інституту сходознавства
ім. А. Ю. Кримського НАН України (протокол №4).*

Власні імена

Китайські імена та прізвища пишуться окремо, у незмінному порядку – прізвище, ім'я: Лі Дачжао, Ван Лі, Сикун Ту, Сима Сянжу.

Власні назви з титулами або шанобливою часткою “цзи”, пишуться через дефіс: Лао-цзи, Мен-цзи, Чжуан-цзи тощо.

Неперекладні назви

Неперекладні назви класичних літературних пам'яток записуються поскладово: “Лунь юй”, “Да сюе”, “Дао де цзін”. За виключенням випадків, коли в назві присутня інша власна назва, що пишеться разом: “Ляочжай чжи ї”, та окремих усталених випадків: “Чуньцю”, “Мен-цзи” тощо.

Китайські назви та терміни з кількох складів у транскрипції записувати відповідно до складоподілу у китайській мові: “Женьмінъ жибао”, “Шан’у їньшугуань”.

Для назв торгових марок, брендів, компаній використовувати пінїнь без позначок тонів, наприклад: інформаційне агентство Xinhua, мобільний телефон марки Xiaomi, компанія Huawei тощо.

Відмінювання

Відмінюються лише чоловічі власні прізвища та імена з фіналями “-н”, “-нь”, “-й”, “-р”. Жіночі власні імена та прізвища не відмінюються.

Відмінювання назв та термінів відповідно до норм правопису української мови за родами номенклатурних назв: (гора) Тайшань – жіночий рід, (озеро) Дунтін – середній рід, (журнал) “Дучже” - чоловічий рід. Виключення становлять окремі власні назви, що вже увійшли у вжиток у певній формі: (місто) Пекін – чоловічого роду, (острів, провінція) Тайвань – чоловічого роду.

Розмежування складів

Для розмежування складів у позиціях, що дозволяють неоднозначне членування, використовується апостроф (відповідно до аналогічного правила у пінїнь), наприклад: zhuān – “чжуань”, zhu’ān – “чжу’ань”; cuowu – “цо’у” замість “цоу”. Апостроф ставиться перед складом, що починається з голосної.

Таблиця складів

A

a — а	ai — ай	an — ань	ang — ан
ao — ао			

B

ba — ба	bai — бай	ban — бань	bang — бан
bao — бао	bei — бей	ben — бень	beng — бен
bi — бі	bian — бянь	biao — бяо	bie — бє
bin — бін	bing — бін	bo — бо	bu — бу

C

ca — ца	cai — цай	can — цань	cang — цан
cao — цао	ce — це	cei — цей	cen — цень
ceng — цен	ci — ци	cong — цун	cou — цоу
cu — цу	cuan — цуань	cui — цуй	cun — цунь
cuo — цо			

CH

cha — ча	chai — чай	chan — чань	chang — чан
chao — чао	che — че	chen — чень	cheng — чен
chi — чи	chong — чун	chou — чоу	chu — чу
chua — чуа	chuai — чуай	chuan — чуань	chuang — чуан
chui — чуй	chun — чунь	chuo — чо	

D

da — да	dai — дай	dan — дань	dang — дан
dao — дао	de — де	dei — дей	den — день
deng — ден	di — ді	día — дя	dian — дянь
diao — дяо	die — дє	ding — дін	diu — дю
dong — дун	dou — доу	du — ду	duan — дуань
dui — дуй	dun — дунь	duo — до	

E

e — е	ei — ей	en — ень	eng — ен
er/r — ер/р			

F

fa — фа	fan — фань	fang — фан	fei — фей
fen — фень	feng — фен	fo — фо	
fou — фой	fu — фу		

G

ga — га	gai — гай	gan — гань	gang — ган
---------	-----------	------------	------------

gao — гао	ge — ге	gei — гей	gen — гень
geng — ген	gong — гун	gou — гоу	gu — гу
gua — гуа	guai — гуай	guan — гуань	guang — гуан
gui — гуй	gun — гунь	guo — го	

Н

ha — ха	hai — хай	han — хань	hang — хан
hao — хао	he — хе	hei — хей	hen — хень
heng — хен	hong — хун	hou — хоу	hu — ху
hua — хуа	huai — хуай	huan — хуань	huang — хуан
hui — хуей	hun — хунь	huo — хо	

Ж

ji — цзі	jia — цзя	jian — цзянь	jiang — цзян
jiao — цзяо	jie — цзе	jin — цзінь	jing — цзін
jiong — цзюн	jiu — цзю	ju — цзюй	juan — цзюань
jue — цзюе	jun — цзюнь		

К

ka — ка	kai — кай	kan — кань	kang — кан
kao — као	ke — ке	ken — кень	keng — кен
kong — кун	kou — коу	ku — ку	kua — куа
kuai — куай	kuan — куань	kuang — куан	kui — куй
kun — кунь	kuo — ко		

Л

la — ла	lai — лай	lan — лань	lang — лан
lao — лао	le — ле	lei — лей	leng — лен
li — лі	lia — ля	lian — лянь	liang — лян
liao — ляо	lie — ле	lin — лінь	ling — лін
liu — лю	lo — ло	long — лун	lou — лоу
lu — лу	lü — люй	luan — луань	lüe — люе
lun — лунь	luo — ло		

М

ma — ма	mai — май	man — мань	mang — ман
mao — мао	me — ме	mei — мей	men — мень
meng — мен	mi — ми	mian — мянь	miao — мяо
mie — ме	min — мінь	ming — мін	miu — мяо
mo — мо	mu — му		

Н

na — на	nai — най	nan — нань	nang — нан
nao — нао	ne — не	nei — ней	nen — нень

neng — нен	ni — ні	nian — нянь	niang — нян
niao — няо	nie — не	nin — нін	ning — нін
niu — ню	pong — нун	poi — ноу	pu — ну
nü — нюй	puan — нуань	püe — нюе	pun — нунь
puo — но			

O

o — о	ou — оу		
-------	---------	--	--

P

pa — па	pai — пай	pan — пань	pang — пан
paο — паο	pei — пей	pen — пень	peng — пен
pi — пі	pian — пян	piao — пяο	pie — пе
pin — пін	ping — пін	po — по	poi — поу
pu — пу			

Q

qi — ці	qia — ця	qian — цянь	qiang — цян
qiao — цяο	qie — це	qin — цін	qing — цін
qiong — цюн	qiu — цю	qi — цюй	quan — цюань
que — цюе	qun — цюнь		

R

ran — жань	rang — жан	rao — жаο	re — же
ren — жень	reng — жен	ri — жи	rong — жун
rou — жоу	ru — жу	ruan — жуань	ruì — жуй
run — жунь	ruo — жо		

S

sa — са	sai — сай	san — сань	sang — сан
sao — саο	se — се	sen — сень	seng — сен
si — си	song — сун	sou — соу	su — су
suan — суань	sui — суй	sun — сунь	suo — со

SH

sha — ша	shai — шай	shan — шань	shang — шан
shao — шаο	she — ше	shei — шей	shen — шень
sheng — шен	shi — ши	shou — шоу	shu — шу
shua — шуа	shuai — шуай	shuan — шуань	shuang — шуан
shui — шуй	shun — шунь	shuo — шо	

T

ta — та	tai — тай	tan — тань	tang — тан
tao — таο	te — те	tei — тей	ten — тень

teng — тен	ti — ти	tian — тянь	tuan — туань
tiao — тяо	tie — те	ting — тин	
tong — тун	tou — тоу	tu — ту	
tui — туй	tun — тунь	tuo — то	

W

wa — ва	wai — вай	wan — вань	wang — ван
wei — вей	wen — вень	weng — вен	wo — во
wu — у			

X

xi — ci	xia — ся	xian — сянь	xiang — сян
xiao — сяо	xie — се	xin — сін	xing — сін
xiong — сюн	xiu — сю	xu — суй	xuan — сюань
xue — сюе	xun — сунь		

Y

ya — я	yan — янь	yang — ян	yao — яо
ye — е	yi — ї	yin — їнь	ying — їн
yong — юн	you — ю	yu — юй	yuan — юань
Yue — юе	yun — юнь		

Z

za — цза	zai — цзай	zan — цзань	zang — цзан
zao — цзао	ze — цзе	zei — цзей	zen — цзень
zeng — цзен	zi — цзи	zong — цзун	zou — цзоу
zu — цзу	zuan — цзуань	zui — цзуй	zun — цзунь
zuo — цзо			

ZH

zha — чжа	zhai — чжай	zhan — чжань	zhang — чжан
zhao — чжао	zhe — чже	zhei — чжей	zhen — чжень
zheng — чжен	zhi — чжи	zhong — чжун	zhou — чжоу
zhu — чжу	zhua — чжуа	zhuai — чжуай	zhuan — чжуань
zhuang — чжуан	zhui — чжуй	zhun — чжунь	zhuo — чжо